

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

16 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 345

27-01-2026 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ശാസ്ത്രീയ സംവിധാനം

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> ശ്രീ. മോൻസ് ജോസഫ്, ശ്രീ. പി. ജെ. ജോസഫ്, ശ്രീ. അനൂപ് ജേക്കബ്, ശ്രീ. മാണി. സി. കാപ്പൻ </p>	<p align="center"> ശ്രീ. എം.ബി. രാജേഷ് (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ - എക്സൈസ് - പാർലമെന്ററികാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രി) </p>
<p>(എ) തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിലവിൽ എത്ര ശതമാനം പ്രദേശങ്ങളിലാണ് ശാസ്ത്രീയമായ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കുന്നത്; വിശദാംശം നൽകുമോ;</p>	<p>(എ) സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ശാസ്ത്രീയമായ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം നടന്നു വരുന്നുണ്ട്. വികേന്ദ്രീകൃത ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണ രീതിയാണ് സംസ്ഥാനത്ത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നത്. വീടുകളിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഉറവിട ജൈവ മാലിന്യ ഉപാധി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം കമ്മ്യൂണിറ്റിതല മാലിന്യ ഉപാധികളും സംസ്ഥാനത്തുണ്ട്. ജില്ലാതലത്തിൽ/മേഖല തലത്തിൽ കേന്ദ്രീകൃതമായ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങളും (CBG, BSF WTE പ്ലാന്റുകൾ) നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.</p> <p>എല്ലാ ജില്ലകളിലും പൊതുജനങ്ങൾക്കു നേരിട്ട് അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ കൈമാറുന്നതിന് ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയുടെ ഇക്കോ ബാങ്കുകൾ ഇ-വേസ്റ്റ് മാലിന്യ ശേഖരണ സ്പെഷ്യൽ ഡ്രൈവ്, കടുംബശ്രീ കൺസോർഷ്യം സംരംഭങ്ങൾ (ഇനോകലം ക്ലോത്ത് ബാഗുകളുടെ നിർമ്മാണം) ചിക്കൻ റെൻഡറിങ് പ്ലാന്റുകൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി തലത്തിൽ ഇന്ത്യൻ മോഡൽ മാലിന്യ സംസ്കരണം, അജൈവ മാലിന്യ ശേഖരണത്തിനായി ബിന്നുകൾ, ബോട്ടിൽ ബുത്ത്, മിനി എം.സി.എഫ്., കണ്ടെയ്നർ എം.സി.എഫ്., മാലിന്യം തരംതിരിക്കുന്നതിന് എം.സി.എഫ്./ആർ.ആർ.എഫ്. സാനിറ്ററി മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ, കെട്ടിട നിർമ്മാണ പൊളിച്ചുമാറ്റൽ മാലിന്യങ്ങൾ. ശേഖരിക്കുന്നതിനായുള്ള C & D മാലിന്യ ശേഖരണ കേന്ദ്രങ്ങൾ, ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി STP, FSTP പദ്ധതികൾ, ജലാശയങ്ങളിലും കനാലുകളിലും മാലിന്യങ്ങൾ വന്നു ചേരുന്നത് തടയുന്നതിനായി ട്രാഷ് ബുദ്ധികൾ, സ്കീൻ ചേമ്പറുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ എന്നിവ കൂടാതെ മാലിന്യം കനാലുകളിലേക്കും മറ്റും</p>

വലിച്ചെറിയുന്നത് തടയുന്നതിനായി നെറ്റ് ഫെൻസിംഗ് എന്നിവയും നിലവിലുണ്ട്.

മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വീടുകളിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും യൂസർ ഈടാക്കി ഹരിതകർമ്മ സേന അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും ഇപ്രകാരം ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ താത്കാലികമായി സംഭരിക്കുന്നതിന് ബിന്നുകൾ, ബോട്ടിൽ ബൂത്ത്, മിനി എം.സി.എഫ്., കണ്ടെയ്നർ എം.സി.എഫ്., മാലിന്യം തരംതിരിക്കുന്നതിന് എം സി.എഫ്./

ആർ.ആർ.എഫുകളും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിലവിലുണ്ട്. വീടുകളിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും അജൈവ മാലിന്യ ശേഖരണത്തിന് സംസ്ഥാനത്ത് ആകെ 38312 ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ വാതിൽപ്പടി മാലിന്യശേഖരണം 90ശതമാനമായി വർദ്ധിച്ചു. വാർഡ് തലങ്ങളിലെ മിനി മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി സെന്ററുകളുടെ എണ്ണം 20051 ആയി വർദ്ധിച്ചു. ആകെ എം.സി.എഫുകൾ 1354-ആകെ ആർ.ആർ.എഫുകൾ 192 എന്നിങ്ങനെ നിലവിലുണ്ട്

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലം മുതൽ സംസ്ഥാന തലം വരെയുള്ള ഏകീകൃത നിരീക്ഷണത്തിനായി ഹരിത മിത്രം സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് മോണിറ്ററിങ് സിസ്റ്റം ഉപയോഗിക്കുന്നു. സംസ്ഥാനത്ത് പ്രതിദിനം രൂപപ്പെടുന്ന വിവിധ തരം മാലിന്യങ്ങളുടെ അളവ്, ആയതിൽ ശേഖരിച്ച് സംസ്കരിക്കുന്നവയുടെ അളവ് സംബന്ധിച്ച അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ, ആയതിന്റെ പ്രതിദിന അപ്ഡേഷൻ എന്നിവ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലം മുതൽ സംസ്ഥാന തലം വരെ ടി ഹരിതമിത്രം ആപ്ലിക്കേഷനിൽ (Haritha Mithram Smart Garbage App) നിന്നും ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിലൂടെ വാതിൽപ്പടി ശേഖരണ കവറേജിലെ നൂനതകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ശേഖരണം 100 ശതമാനത്തിലേക്കെത്തിക്കുന്നതിനും സുസ്ഥിര പാഴ് വസ്തു ശേഖരണ സംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനും തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സാധിക്കും. ഇത് കൂടാതെ വാർ റൂം പോർട്ടൽ, Waste Management Project Tracking System എന്നിവയിലൂടെയും തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മാലിന്യ സംസ്കരണം വിലയിരുത്തുകയും പ്രതിവാര, പ്രതിമാസ അവലോകന യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന

<p>(ബി)</p>	<p>മാലിന്യ ശേഖരണം, വേർതിരിക്കൽ, സംസ്കരണം എന്നിവയിൽ പരാജയപ്പെടുന്ന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കെതിരെ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ എന്തെല്ലാമാണ്; വിശദമാക്കുമോ;</p>	<p>(ബി)</p>	<p>തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്</p> <p>മാലിന്യ പരിപാലനത്തിൽ പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രത്യേക അവലോകന യോഗങ്ങൾ, പരിശീലനങ്ങൾ എന്നിവ നടത്തി മികച്ച മാലിന്യ പരിപാലനം നടത്തുന്നതിനായി പിന്തുണ നൽകിവരുന്നു.</p>
<p>(സി)</p>	<p>ജൈവ മാലിന്യവും അജൈവ മാലിന്യവും ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ വേർതിരിക്കാൻ ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിനായി സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച പദ്ധതികൾ ഏതെല്ലാമാണ്; പ്രസ്തുത പദ്ധതികളുടെ നിലവിലെ പുരോഗതി വ്യക്തമാക്കാമോ;</p>	<p>(സി)</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <p>ജൈവ മാലിന്യവും അജൈവ മാലിന്യവും ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ വേർതിരിക്കാൻ ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിനായി മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം ക്യാമ്പയിൻ ആരംഭിച്ച് നടപ്പിലാക്കിയത് ജനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായകരമായി. പ്ലാസ്റ്റിക് ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ഐ.ഇ.സി. (ഇൻഫർമേഷൻ എഡ്യൂക്കേഷൻ ആൻഡ് കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ) പ്രവർത്തനങ്ങളും കടുംബശ്രീ, സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങൾ എന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ബദൽ ഉൽപ്പന്ന മേളകളും സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. പൊതു ഇടങ്ങളിലും വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിലും മാലിന്യം വലിച്ചറിയുന്നത് തടയുന്നതിന് വലിച്ചെറിയൽ മുക്തവാരം സംഘടിപ്പിക്കുകയും വിദ്യാർത്ഥികൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ, വിവിധ ഏജൻസികൾ എന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസുകൾ, മറ്റു ഐ.ഇ.സി. പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിച്ച് വരുന്നുണ്ട്.</p> </div>
<p>(ഡി)</p>	<p>തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, ഹരിത കർമ്മ സേന മുഖേനയുള്ള മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾക്കായി അനുവദിച്ച സാമ്പത്തിക സഹായത്തിന്റെ വിശദാംശം നൽകുമോ; ഫണ്ട് വിനിയോഗത്തിൽ ഉണ്ടായ അപാകതകൾ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ടോ;</p>	<p>(ഡി)</p>	<p>ഹരിത കർമ്മ സേന എന്നത് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംവിധാനം അല്ല, ആയതിനാൽ തന്നെ സംസ്ഥാന സർക്കാർ യാതൊരു സാമ്പത്തിക സഹായവും ഹരിത കർമ്മ സേനക്ക് നൽകുന്നില്ല .</p> <p>തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി മാലിന്യം / പാഴ്വസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനു പ്രതിമാസ യൂസർഫീയിലൂടെ വരുമാനം ലഭ്യമാകുന്ന രീതിയിൽ ഒരു</p>

		<p>മൈക്രോ എന്റർപ്രൈസ് ആയാണ് നിലവിൽ ഹരിതകർമ്മസേന പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നത്. സംസ്ഥാനത്ത് എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഹരിതകർമ്മസേനാഗണങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവർക്ക് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യം അതാത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളാണ് ഉറപ്പാക്കുന്നത്. മാലിന്യ ശേഖരണത്തിന് ലഭിക്കുന്ന യൂസർഫീസ്, മറ്റു പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം (ഇനോക്കലം നിർമ്മാണം - വിതരണം. ബദൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം കമ്പോസ്റ്റ് വിപണനം തുടങ്ങിയവ). എന്നിവയിലൂടെയാണ് ഹരിതകർമ്മസേനാഗണങ്ങൾ വരുമാനം കണ്ടെത്തുന്നത്. ഹരിത കർമ്മ സേനക്ക് ആവശ്യമായി വരുന്ന വിവിധ പരിശീലനങ്ങൾ സർക്കാർ തലത്തിൽ നൽകുന്നു. കൂടാതെ, മാലിന്യം തരം തിരിച്ചു നൽകുമ്പോൾ ലഭ്യമാകുന്നതും , റീ സൈക്കിൾ ചെയ്യാവുന്ന മാലിന്യത്തിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനവും ഹരിതകർമ്മ സേനക്ക് ലഭ്യമാകുന്നു</p>
<p>(ഇ) മാലിന്യ പ്രശ്നം മൂലം ഉണ്ടാകുന്ന ആരോഗ്യ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ ആസൂത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്ന അടിയന്തരവും ദീർഘകാലവുമായ നടപടികൾ എന്തെല്ലാമാണ്; വ്യക്തമാക്കുമോ?</p>		<p>(ഇ) മാലിന്യ പ്രശ്നങ്ങൾ കാരണം ഉണ്ടാകാവുന്ന ആരോഗ്യ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി വർഷങ്ങളായി കൂടിക്കിടന്നിരുന്ന മാലിന്യ കൂനകൾ ബയോ മൈനിംഗ് നടത്തി വീണ്ടെടുത്ത് വരുന്നു. കാലാകാലങ്ങളായി മാലിന്യം നിറഞ്ഞു കിടന്നിരുന്ന 29 സ്ഥലങ്ങളിൽ മാലിന്യ കൂനകൾ ശാസ്ത്രീയമായ ബയോ മൈനിംഗ് പ്രക്രിയയിലൂടെ വീണ്ടെടുക്കുകയും, കൂടാതെ ഇത്തരം 18 കേന്ദ്രങ്ങളിലെ മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്യുന്നത് പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു . തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രാദേശിക തലത്തിൽ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുകയും സംസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് സംസ്കരിക്കുന്നതിനായി ഹരിത കർമ്മ സേന മുഖേന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമലംഘനങ്ങൾ കണ്ടെത്തി നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിനും പ്രത്യേക എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്റ്റാഫുകൾ, വിജിലൻസ് സ്റ്റാഫുകൾ എന്നിവ തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിലും ഇന്റേണൽ വിജിലൻസ് സ്റ്റാഫുകൾ ബ്ലോക്കിലെ പഞ്ചായത്തുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചും ജില്ലാ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്റ്റാഫുകൾ ജില്ലാ തലത്തിലും പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നു.</p> <p>എല്ലാ പൊതുപരിപാടികളിലും ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ നടപ്പിലാക്കുകയും വിപുലമായ പൊതുജന ബോധവൽക്കരണ ക്യാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും മാലിന്യം ഉറവിടത്തിൽ വേർതിരിക്കുന്നതിനും ഉത്തരവാദിത്തത്തോടെയുള്ള മാലിന്യ നിർമാർജ്ജന ശീലങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പൊതു ഇടങ്ങളിലും</p>

ജലാശയങ്ങളിലും മാലിന്യ നിക്ഷേപത്തിനെതിരെയും നിരോധിത സിംഗിൾ യൂസ് പ്ലാസ്റ്റിക് ഉപയോഗത്തിനെതിരെയും മാലിന്യം കത്തിക്കുന്നതിനെതിരെയും 2024-ൽ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമം, കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ട് എന്നിവയുടെ ഭേദഗതി പ്രകാരം നിയമം കർശനമാക്കുകയും ആയത് പ്രകാരം നടപടി സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ